

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/74/2018
Identifikačné číslo spisu:	7213200258
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7213200258.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne PERAKO, spol. s r. o., so sídlom v Košiciach, Južná trieda 20, IČO: 36 461 989, zastúpeného JUDr. Dušanom Antolom, advokátom so sídlom v Košiciach, Krivá 23, proti žalovaným 1/ LU & RE s. r. o., so sídlom v Košiciach, Hraničná 2, IČO: 46 276 912, zastúpenej CHOCHOĽAK & ČESLA s. r. o., so sídlom v Košiciach, Krmanova 6, IČO: 36 857 416, 2/ STENDREZ s. r. o., naposledy so sídlom v Dubnici nad Váhom, Bratislavská 29, IČO: 36 051 276, 3/ M.. F. Ď., narodennej XX. XX. XXXX, bývajúcej v obci W. D. Y., W. D. Y. XXX, o neúčinnosť právnych úkonov, vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 28C/3/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2016, sp. zn. 3Co/569/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Žalobou z 3. januára 2013 doplnenou podaním z 10. januára 2013 sa žalobkyňa domáhala určenia, že právny úkon na základe ktorého žalovaná 1/ kúpnu zmluvou z 13. júla 2012 nadobudla od žalovanej 2/ (jej právnej predchodkyne) vlastnícke právo k v petite žaloby bližšie špecifikovanej nehnuteľnosti a právny úkon, na základe ktorého žalovaná 2/ kúpnu zmluvou zo 17. apríla 2012 nadobudla od žalovanej 3/ vlastnícke právo k v petite žaloby bližšie špecifikovanej nehnuteľnosti sú voči nej neúčinné. Dôvodila, že zmluvou o postúpení pohľadávky z 5. apríla 2012 došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanej 3/ na žalobkyňu. Žalobkyňa na vymożenie pohľadávky voči žalovanej 3/ podala dňa 6. júna 2012 návrh na vykonanie exekúcie. Zo správy súdneho exekútora sa žalobkyňa dozvedela, že žalovaná 3/ nemá majetok, a že došlo k vyššie opísaným prevodom nehnuteľnosti. Prevodmi nehnuteľnosti došlo k reálnemu znemożneniu uspokojenia existujúcej pohľadávky žalobkyne, a preto sa táto domáha určenia ich neúčinnosti voči nej.

2. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. mája 2015 sp. zn.

28C/3/2013 konanie voči žalovanej 2/ zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dôvodom zastavenia konania voči žalovanej 2/ bol jej výmaz z Obchodného registra, pričom jej imanie nenadobudol právny nástupca, s ktorým by bolo možné v konaní pokračovať. Zamietnutie žaloby pokiaľ ide o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 2012 uzavretej medzi žalovanou 2/ a žalovanou 3/ odôvodnil poukazom na § 42b ods. 1 a § 42b ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) tým, že žalobkyňa mohla odporovať právnomu úkonu medzi žalovanou 2/ a žalovanou 3/ žalobou smerujúcou výlučne proti žalovanej 2/, keďže táto dojednala (jej právna predchodkyňa) so žalovanou 3/ právny úkon a mala z neho prospech. Žalovaná 3/ nie je vo vzťahu k tomuto nároku procesne legitimovaným subjektom (nestala sa hmotnoprávnym a ani procesnoprávnym nástupcom zaniknutej spoločnosti STENDREZ s. r. o. (žalovanej 2/). Dodal, že za procesne legitimované osoby podľa § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka nemožno považovať singulárnych sukcesorov, ale len univerzálnych právnych nástupcov, ktorí s dlžníkom dojednali právny úkon, pretože v opačnom prípade by stratilo na opodstatnenosti náhradové právo za to, čo z majetku nadobúdateľa ušlo. Za nedôvodnú považoval aj žalobu o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy z 13. júla 2012 uzavretej medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/, pretože účastníčkou tohto právneho úkonu žalovaná 3/ nebola a žalobkyňa v čase uskutočnenia tohto právneho úkonu nemala pohľadávku voči žalovanej 1/ a ani voči žalovanej 2/. Neexistuje tak zákonný podklad pre odporovanie tomuto právnomu úkonu, pretože právna úprava umožňuje odporovať len a výlučne právnomu úkonu dlžníka (žalovanej 3/).

3. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom tak, že ho potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie dodal, že súd prvej inštancie postupoval správne keď konanie voči žalovanej 2/ zastavil, pretože táto bola vymazaná z Obchodného registra bez právneho nástupcu, čím stratila spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania. Pokiaľ ide o vecnú legitimáciu žalovanej 3/ táto nemôže byť v danom spore daná za žiadnych okolností, pretože Občiansky zákonník neuvádza dlžníka ako subjekt, proti ktorému má žaloba smerovať. Prvým subjektom, ktorý mal z odporovateľného právneho úkonu prospech je žalovaná 2/, ktorá je jediným pasívne legitimovaným subjektom. Žalovaná 1/ nemôže byť pasívne legitimovaná, pretože nie je univerzálnym právnym nástupcom zaniknutej žalovanej 2/ a jej legitimáciu nemožno z § 42b Občianskeho zákonníka vyvodiť.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom podľa § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p. alebo Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že súd prvej inštancie jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) C. s. p.]. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v nepresvedčivosti a nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu. Dovolanie odôvodnila aj nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 432 C. s. p. Podľa žalobkyne je žaloba dôvodná a správna a opätovne zhrnula skutkový stav veci. Na základe uvedeného žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že nie je naplnený žiaden zo žalobkyňou uplatnených dovolacích dôvodov. Navrhla ho preto odmietnuť resp. zamietnuť.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie treba preto považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných

prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súv. por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalobkyňa odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a § 421 ods. 1 C. s. p.

9. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý má možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

10. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

11. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces.

12. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a za týmto účelom aj doplnenie ďalších dôvodov. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred dovolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v takomto prípade postačí, ak dovolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho

súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Konajúce súdy dali dostatočnú odpoveď prečo bolo potrebné konanie voči žalovanej 2/ zastaviť, prečo nemôže byť žalovaná 3/ v danom spore pasívne legitimovaná, prečo je žaloba voči žalovanej 1/ nedôvodná, ako aj dôvody, pre ktoré nebolo možné vyhovieť návrhu ani v prípade odporovateľnosti kúpnej zmluvy z 13. júla 2012 a ani v prípade kúpnej zmluvy zo 17. apríla 2012. Žalobkyňa preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne.

13. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalobkyne nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bola vylúčená z uskutočňovania jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

14. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu dovolania žalobkyne, pokiaľ uplatnila ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

16. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

17. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená jednak podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p., a musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p.

18. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

19. V preskúmvanej veci žalobkyňa v dovolaní síce uviedla, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p., ale v dovolaní sa vôbec neuvádza právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a chýba akákoľvek právna argumentácia spochybňujúca správnosť právneho posúdenia veci, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Takémuto vymedzeniu dovolacieho dôvodu rozhodne nezodpovedá tvrdenie žalobkyne o tom, že žaloba bola

dôvodná a správna. Za právnu argumentáciu nemožno považovať len opätovné zhrnutie skutkového stavu veci, ktoré bolo už obsahom ňou podaného odvolania. Dovolanie žalobkyne pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) a písm. f) C. s. p.

21. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej 1/ úspešnej v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobkyni zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.). Žalovanej 3/ najvyšší súd náhradu trov nepriznal, keďže jej žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli (pozri R 72/2018).

22. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.